

## Le naprej!

mosti naprimer iz Novevasi v Slov. Bistrico. Občinske volitve bi se morale že majnika vršiti; kdo neki je kriv, da ob koncu leta pa še ni občinskih volitev? Ali mi „nemčurji“ ali „pristni“ Slovenci? Naš župan zmirom pravi, koliko truda in dela ga stane županstvo. Mi občani bi vendar radi vedli, kaj za en trud ga stane vendar to, da se prepira po gostilnah, kakor se je to drugi slučaj zgodil dne 1. decembra, ko se je tako daleč spozabil, da je stol vzdignil nad glavo enega občinskega odbornika...

Občani.

**Iz Starš pri Sv. Janži dr. polje.** Neki tiček je v zadnjem „Slov. Gospodarju“ zapel; ga poznam po glasi in tudi po perju, ako ravno nisem lovec. Ta dopis si morda za eno svinjsko klobaso brez previdnosti iztuhlat, da bi mogel čististi za dopis nesposobnega moža. Da je miroljuben pristaš kmečke zveze; mora biti „kmečka zveza“ ponosna nanj. Ali še čez 70 let stari ljudje se ne spominjajo toliko tožb in sodnijskih potov, odkar je ta posili kmet Grega v Staršah. Stroški, ki jih je ta dober mož izkopal, znašajo v mojem proračunu veliko škodo; enega je spravil skoraj od posestva in drugega radi tožb na beraško palico. Ako grem po cesti v Ptuj, se ljudje pogovarjajo: Grega se zopet toži, in se sramujem, da sem iz Starš doma; pa naj bo, saj ga tako dobro poznam. Tedaj dopisnik previdnosti! Beri št. 46 in 47 „Stajerca“ bolj natanko. Ako ni resnica, pa me osebno vprašaj, odgovorim tudi. Da sem sam „Stajercijanec“, je tudi laž, ker ga čitajo drugi še bolj natanko kakor jaz. Tedaj varuj se, da se ne bodejo pred teboj vrata zapirali, kadar bodeš po fari fehtal, ker letos je tak dosti pogorelcov, ki beračijo. Jaz moram vse plačati ter ne tirjam nič zastoj. In da sem plitve modrosti je res, saj sem priprosti človek, ker sem samo ljudsko šolo obiskoval. Za ponižnost si vzamemo v zgled Grega prijatelja. Mirnj, dopisun, ker odgovarjati ti moram zmiraj!

In kadar bodeš zopet začel

Ti bodem drugo zapel

Se bodeš sam goljufal

In bodem te po imenu izdal...

**Gornja Radgona.** Znani „Slov. gospodar“ se zopet enkrat v svoji št. 48 od 28. nov. t. l. jezi, da ne gre vse po njegovi volji. Seveda, ko bi mi vsi trobili v Roškar-Veraničev rog, potem bi bilo vse dobro. Tam piše „Gospodar“: nemščine naj bo v naši šoli le toliko, kolikor zahteva postava, ne pa toliko, kolikor hoče „nepripristanska“ c. k. pol. oblast i. t. d. Z „nemškutarji“ samo zaostajamo v izobrazbi, se smešimo in zavedni ljudje se nam pomilovalno smeji — če pri nas solnce poje. Tedaj tukaj pes tace moli! Seveda nemščine je le toliko treba, kolikor Veranič-Roškar zahtevata — nič! To bi jima bilo povšeč. Sedaj pa imata, kar sta iskala! Ne c. k. pol. oblast, ne c. k. šolski nadzornik g. Herič in ne nadučitelj Spende — „veliki Nemec“ — ampak ljudstvo samo, proti agitaciji, ki se je od Roškerjeve strani vršila — je, še enkrat rečeno: „ljudstvo samo“ je zahtevalo, da se ima na šoli v Ščavnici, kakor do sedaj, tudi naprej nemščina podučevati. Saj sta Veranič-Roškar trdila, da je ljudski glas — božji glas, — sedaj ga imata, sedaj pa so drugi krivi. Ali je to pošteno od takih „vrlih“ narodnjakov, kakor je Roškar, da sedaj lastne besede suče in bise rad umil! Ali se mu njegov sin nič ne smili? Ali ga besede: „oče hudo se mi godi, ker nič nemški ne znam“, še vedno ne pripravijo na pravo pot? Obžalovanje vredni oče! Pa njemu je kaplanovo zaplotništvo več, kakor lastni otroci! Tedaj na Ščavnici ljudstvo samo zahteva, da se naj več nemščine uči, kakor pri Benediktu, kjer so samo izobraženi — seveda po mnenju „Slov. gospodarja“, kateremu je vsak izobražen, če le v kaplanov rog tuli! Če bodo Ščavničarji izobraževanje pri firmi „Veranič-Roškar“ izdali, potem z Bogom, prelepa „Ščavniška dolina“, potem bode tudi pri Vas kmalu prazen žakelj!

V zadnjih časih se je zopet iz novega opazilo, da je naš „Stajerc“ velika potreba kajti v tej grozni vojni nevarnosti, ko je vse napeto in pričakuje težko nova poročila, ko se zna vsak trenutek najhujša novica pojaviti, — v teh časih torej je „Stajerc“ svojo moč, svoj vpliv, svojo veljavo iz novega dokazal. Ne bodedo se bahali, ali resnice nam tudi ni treba zamolčati: „Stajerc“ je edini v slovenskem jeziku izhajajoči list, ki je v teh vojnih časih neomajeno in zvesto zavzemal čisto avstrijsko stališče. To je pribito! Slovenski listi obeh strank so zadnje tedne v javnosti zopet doprinesli dokaz, da jim ni prav nič za našo milo Avstrijo, da žrtvujejo vse slepemu svojemu sovraštvu proti nemstvu. Pokazali so, da tli v njih sroih vedno naprej protiaustrijska misel, s katero hočejo vstvariti veliko „jugoslovansko“ državo kot mogočno in nevarno sosedinjo Avstrije. Nikdar še se ni slovensko časopisje tako razkrinkalo. Kaj pomagajo potem vsi otročje-neumni izgovori, kaj pomagajo psovke na nas naprednjake, kaj pomagajo fraze o „patriotizmu“, ko stojijo vendar dejanja v hudem nasprotju z vsem tem zavijanjem? Kdor piše za Srbe, kdor brani požrešne srbske zahteve, ta ni in ne bode nikdar avstrijski patriot! In to velja danes za narodnjakarsko kakor tudi za klerikalno slovensko časopisje.

Ni čuda, da se vled tega slovensko ljudstvo z gnusom odvrča od tega prvaškega časopisja. In ravno tako ni čuda, da prihaja zdaj to ljudstvo v vedno večjem številu v naš tabor. Lahko rečemo, da smo v zadnjih tednih na tisoče novih naročnikov pridobili in naklada našega lista se je za izredno veliko število povečala. Napredujemo, da je veselje!

Zato pa grozna jeza naših srbofilskih nasprotnikov. Ogenj in žveplo pljujejo, našega urednika bi najraje v žlici vode potopili, psovke mečejo okoli sebe, kakor so jih zmožni ravno le ljudi, katerih kulturni cilji ležijo na Balkanu. Pa pozabijo ti naši srbofilski nasprotniki, da delajo s tem za „Stajerca“ le reklamo, da pomagajo razširjevati naš list, zakar jim sicer ne bodedo procentov plačevali, zakar se jim pa na tem mestu javno zahvaljujemo. Oj ti prvaška jezica, skuhana od „Čekunca“ in „Gimperla“, kako malenkostna si in kako smešna!

Na naše somišljenike in prijatelje pa grè klic, da naj nas v našem boju podpirajo. Zdaj je čas, — zato pa razširjajte „Stajerca“, pridobivajte mu novih naročnikov, zahtevajte list v vseh gostilnah, kavarnah, pri trgovcih! Čimbolj bodede delali za list, temvečji in temboljši bode!

Torej vsi, prav vsi na delo za „Stajerca“!

## Novice.

**Naznanila.** Današnja številka obsega zopet 4 strani priloge, skupaj torej 12 strani. — Poleg tega opozarjamo še na današnjemu listu dodano prilogo firme M. Straschill v Ptuju. — List, ki prinaša v kolikor mogoče najnovejše zadnje novice od bojnega polja, izide zdaj tudi za eno uro pozneje. Ker je naklada zdaj tudi mnogo večja, je ekspedicijsko kakor tudi tiskarsko delo ogromno: zato so male zamude ali napake v ekspediciji zdaj mnogo lažje mogoče. — Vsled velepotrebnih poročil iz bojišča se mora seveda mnogo drugega gradiva odložiti. Dotični dopisniki naj to oprostijo! Nadaljevanje in konec našega podlistka „Drži se zemlje“ nahaja se v prilogi te številke (na strani 7.)

**Pisanje glede vojne.** Od raznih straneh dobivamo poročila, od drugih pa zopet vprašanja, zakaj o gotovih dogodkih ne pišemo, ki jih ljudstvo spravlja v zvezo z vojno nevarnostjo. Ljudje večinoma ne vedo, da je listom strogo in pod jako občutljivimi kazni prepovedano, pisati o gibanju vojaštva v teh časih, o trdnjavah, o vojaških odredbah, o prevažanju vojakov in vojnih potrebščin, celo o prevažanju

vojaščin se tikočih življenskih sredstev, sploh o vsem, kar bi se tikalo kake eventualne mobilizaciji. Sploh mora biti pisava listov za katere jako previdna. In to je umevno ter pravilno. Radovednost posameznikov ni toliko vredna nego interesi države in armade. Iz tega stališča iščejo naši čitatelji kakor tudi oni drugih listov zamen gotovih poročil o dogodkih, ki se jih sicer vidi, okaterih pa se mora molčati. Toliko v odgovor na razna vprašanja!

**Denarji v hranilnicah.** Od raznih strani smo dobili skrbna vprašanja glede varnosti poraznih denarnih zavodih naloženih denarjev. Neki brezvestni hujskači in neumrljiva neumnost razširjajo vest, da bi v slučaju vojske vlada vzela hranilnične denarje. To je seveda brezvestna, grda laž! Naša c. k. vlada vendar ne obstoji iz samih roparjev! Zasebna lastništva ostane v miru kakor v vojni nedotaknjena. Če bi torej vojna v resnici nastala, pa če bi bila tudi naša država poražena, — denar v naših hranilnicah ostane vedno varen. Saj jamčijo zanj večinoma mesta in okraj. Pa tudi brez tega bi bil varen! Opozarjamo torej naše somišljenike, da naj nevedne ljudi ne poškodujejo, da vsled vojne nevarnosti ali vojne same nikdo ne more in ne bode svojega v hranilnicah naloženega denarja izgubil. Le tepci verujejo v take bajke, hujskače pa naj se naznani in spravi pod ključ... Mirna kri!

**Kaj bi stala evropska vojna?** Ako bi enkrat nastala evropska vojna, — pri kateri bi stala na eni strani trozveza (Avstro-Ogrska, Italija in Nemčija), na drugi pa tripelententa (Francoska, Anglija in Rusija) — oborožila bi Evropa 20 milijonov vojakov in jih odposlala 10 milijonov takoj v boje. Vsak dan bi se za vojne potrebščine izdajalo najmanj 3—400 milijonov frankov. V 14 dneh bi bilo najmanj 100.000 vojakov mrtvih in 500.000 ranjenih. Fabrike bi se morale zapreti, kmetijstvo, trgovina, industrija, vse bi bilo vstavljeno. Vse banke bi bile uničene, vse države bankerotne. V Parizu, Berlinu, Moskvi, Milanu, Rimu, Dunaju bi nastale grozne bolezni. Življenskih sredstev bi kmalu primanjkovalo, kajti na deželi bi ostale le ženske in otroci. Pol stoletja bi bilo treba, da se sovraštvo omeji in škodo popravi. 20 milijonov družin bi bilo izročeno neskončni žalosti in bedi. Te velikanske vojne človeški um pač nikdar ne bode dopustil.

**Vojaška smrt.** Na železniškem mostu med Vrhniko in Brezovico pri Ljubljani je bila vojaška straža. Pri temu je vojak, ki je stražil, prišel pod vlak. Razmesarilo ga je popolnoma in je bil nesrečnež takoj mrtev. Pokopali so ga z vsemi vojaškimi častmi. To bi bila torej prva avstrijska žrtev balkanskih dogodkov odnosno srbsko-avstrijskega spora.

**Molitev Turka, kristjana in žida.** Neka stara turška povest pripoveduje: Čez bosporsko morje peljali so se v mali barčici en Turek, en kristijan in en jud. Gledali so se, kakor se gledajo sovražniki. Natiem pa je molil Turek: „Alah, Alah, daj da se potopi barčica in da utoni ta krščanski pes, ki ne zna plavati, v globljinah morja.“ — Kristijan pa se je prekrizal in je natiem molil: „Gospod Jezus, daj da pride barka kmalu do svojega cilja. Pri izkrcanju pa naj ta turški nevernik izdrzne in si glavo razbije!“ — Jud pa je dvignil oči proti nebu in je šepetal: „Oj Jehova, Bog Izraela in Jakoba, usliši prošnje mojih dveh tovarišev!“...

## Iz Spodnje-Stajerskega.

**Gostilna Mahorič v Ptuj** zasluži torej v resnici, da bi se ji dalo ime „pri srbskem Petru“ ali kaj ednakega... V teh težkih in razburjenih časih so pokazali Mahoričevi ljudje svojo grdo zagrizenost. Nam se le čudno zdi, da Mahorič sploh še kakemu Nemcu kozarec vina proda! Ako so res edino Srbi „ideal“ Mahoričeve družine, zakaj se potem ne preselijo v Belgrad? Čudimo se tudi, da imajo glavni „Kriegerji“, ki se vendar smentertja čutijo za avstrijske državljane, še vedno svoj lokal v tej krčmi, kjer so srbske ideje

**SUKNA**

in modno blago za gospe in gospe  
priporočila izvozna hiša 140  
Prokop Skorkovsky in sin  
v Humplcu na Češkem.

**ZE FIRE**

Vzorci na zahtevo franco. Zelo zmerne  
cene. Na željo hočem dati takoj izgotoviti gospodske obleke.